

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kainuun luomuinfo 2022 - Kasvintuotanto ja keruu

Katie Halonen

| 5.4.2022

MTK-Pohkois-Suomi MaaseutuHarava 2 –hankkeen luomuinfo, Teams

Sisältö

3. Luomuvuosi 2021 Kainuussa
4. Luomuvalvonnat Kainuussa 2021
5. Luomusitoumukset 2022: uudet ja jatkot
6. Luomusitoumukset 2022: Myyntikasvivelvoite ja rehuntuotantosopimukset
7. Luomusitoumukset 2022: jatkamisen ehdot
8. CAP27 ja 2023 alkava ohjelmakausi: muutokset luomusitoumusehtoihin
9. Luomuvalvontaan liittyminen
10. Luomuvalvonnassa olevan toimijan muutos
11. Luomuvalvonnasta eroaminen
12. Luomuvalvonnan uudet maksut
- 13-15. Luomuvalvonta 2022
- 16.-17. Uuden luomuasetuksen 1.1.2022 myötä tulleita muutoksia
18. Luomukeruualueiden liittäminen luomuvalvontaan
19. Keruualueiden valvonta

Luomuvuosi 2021 Kainuussa

- Kainuussa 87 luomumaatilaa
 - joista 18 luomukotieläintiloja <- 2 uutta
 - uusia tiloja liittyi 0
 - lopetti 11 tilaa
- 2 keruutoimijaa
- Kainuun peltopinta-alasta 22,0% luomussa. (ennakkotieto elokuulta)
- Tilastoja: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/luomumaatilat/tilastot-ja-tietohaut/>

Luomuvalvonnat Kainuussa 2021

- Vajaa puolet tehtiin koronasta johtuen etätarkastuksina
- Muistutuksia 21kpl. Kaikki dokumenteista tai kirjanpidosta!
- Poikkeamia 9kpl
 - 8 huomautusta/kehotusta -> 6 puuttuneista dokumenteista!
 - 1 markkinointikielto
- Ei yhtään poikkeamaa liittyen lisäysaineistoihin. MAHTAVAA! Pidetään tämä linja! 😊

Luomusitoumukset 2022: uudet ja jatkot

- Vipussa ja 101B:llä voi hakea vuoden jatkoa 2015, 2016 ja 2017 alkaneille sitoumuksille
- Uudet sitoumukset ja lisäalat haettavissa
- Uutta sitoumusta hakevan suoritettava koulutus ja ilmoittauduttava valvontaan 30.4. mennessä
- Lisäalaa voi liittää enintään 5 ha, jos yli 5 ha annettava uusi sitoumus
- Sitoumuksen voi siirtää (lom. 160), tilatyyppejä vaihtaa (lom. 215) sekä liittää edellisvuoden luomusitoumuslohkot omalle sitoumukselle ilmoittamalla ne tukihakemuksellaan -> Huom! sitoumukselta toiselle siirrettäessä ei hehtaariarajaa, eikä tarvetta uudelle sitoumukselle.

Luomusitoumukset 2022: Myyntikasvivelvoite ja rehuntuotantosopimukset

- Kasvinviljelytiloilla velvoite tuottaa myyntikasveja alkaa 4.sitoumusvuonna ensimmäisestä sitoumuksesta
- Ennen v.2020 sitoumuksen antaneilla tiloilla, joilla tav.om. kotieläimiä, alkaa kuudentena sitoumusvuonna tällä ohjelmakaudella tehdystä ensimmäisestä sitoumuksesta luettuna. V.2020 alkaen uusilla tiloilla 4. vuonna.
- Velvoite ei koske tiloja, joilla myös eläimet ovat luomussa, eikä tiloja, jotka ovat tehneet rehuntuotantosopimuksen/-sopimuksia luomukotieläintilan/-tilojen kanssa
- Myyntikasvivelvoitteen täyttymistä valvotaan hallinnollisesti tehtävillä ristiintarkastuksilla
- Rehuntuotantosopimusten kopiot tulee toimittaa ELYyn mielellään 15.6. mennessä <- rehuntuottaja/-myyjä (kasvitila) palauttaa

Luomusitoumukset 2022: jatkamisen ehdot

- Vuonna 2017 kasvitilan sitoumuksen antaneiden tilojen, jotka käyttäneet sadon oman tav.om. karjan rehuksi tulee ilmoittaa vähintään 30 % sitoumusalasta myyntikasveille <- yksi Kainuussa!
- Vuonna 2017 kotieläintilan sitoumuksen antaneiden tilojen tulee palauttaa kuitti sitoumuskauden aikana (30.4.2022 mennessä) myydyistä eläimistä tai eläintuotteista, jollei kuittia ole aiemmin palautettu <- Ei yhtään Kainuussa!

CAP27 ja 2023 alkava ohjelmakausi: muutokset luomusitoumusehtoihin

- Nykyään myyntikasveja ei tarvitse tuottaa tilalla, **jolla sato käytetään pääosin** oman karjan rehuksi tai yhteistyötilan luomukotieläimille. Uusissa luonnoksissa puhutaan **rehuntuotantalasta**.
- Jatkossa tuensaajan olisi sitoumuskauden aikana suoritettava yhden päivän pituinen, luonnonmukaisen tuotannon harjoittamista koskeva koulutus tai hyödynnettävä Neuvo-järjestelmän mukaista luomuneuvontaa.
- **Eläinkorvauksen saantiperuste muuttuu:** Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksessa maksettava pinta-ala määräytyy tuensaajan luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa sitoumusvuonna olevien tuotantoeläinten eläinyksiköiden perusteella siten, että maksettavaa sitoumushehtaaria kohti on tuensaajalla oltava 0,5 eläinyksikköä. Korvaus maksetaan niin monelle hehtaarille kuin maksuperuste täyttyy, mutta korkeintaan koko sitoumusalalle

Luomuvalvontaan liittyminen

- Valvontaan voi liittyä ympäri vuoden!
- Luomuvalvontalomake 1 + tarvittava liitelomake 1a-f
 - Kokonaan uudet toimijat ja uusien tuotantosuintien liittäminen
- Luomuun siirtyminen alkaa ilmoituksen saapumisesta ELY-keskukseen (ellei muuta ilmoita)
 - Luomuehtojen noudattamisvelvoite alkaa
 - Siirtymävaiheen laskeminen alkaa
- Alkutarkastus tehdään mahdollisimman pian ilmoituksen saapumisesta
- Valvontaan 30.4 mennessä liittyneet voivat hakea kuluvan vuoden luomusitoumusta

Luomuvalvonnassa olevan toimijan muutos

- Valvonnan muutos uuden toimijan nimiin:
 - Nykyinen toimija täyttää ja toimittaa muutosilmoituksen (luomuvalvontalom.10) -> Omistajamuutos –kohtaan uuden toimijan tiedot
 - Tuleva toimija liittyy valvontaa ja sitoutuu ehtoihin Luomuvalvontalomakkeella 1. Täydennyslomakkeelle ei tarvetta, jos valvontaan ei tule uusia tuotantosuuntia
 - Palautus 30.4. mennessä ELYyn

Luomuvalvonnasta eroaminen

- Valvonnasta poistutaan muutosilmoituslomakkeella (luomuvalvontalom.10)
 - Myös tuotantosuintien osalta
 - Valvontaan voi jäädä myös pelkkien varastojen osalta -> Kokonaan luomuvalvonnasta eroava ei voi myydä aiemmin tuottamia varastojaankaan enää luomuna.
 - Huom! Pelkkä sitoumuksen jatkamattomuus ei poista toimijaa valvonnasta
 - Palautus mahdollisimman pian keväällä, jotta välttyy vuositarkastukselta. Lisätietoihin haluttu poistumispäivä <- sitoumuksen antaneiden oltava valvonnassa 30.4. asti

Luomuvalvonnan uudet maksut

1.3.21 alkaen:

- Siirtyminen aikaperusteiseen hinnoitteluun kaikessa luomuvalvonnassa
- Tav.om. lisäysaineistoluovissa Toukon kautta saapuvan hakemuksen käsittely edullisempaa
- Valvonnan perusmaksuna otettiin kaikilta 160e

1.1.22 alkaen:

- Vähäriskisen toimijan määrittely tehty ja otettu käyttöön: kasvinviljelytila, jolla ei poikkeamia. **Muiden perusmaksu 300e!**
- Tarkastuksen tuntihintaan ja 88e maksaneisiin lupiin +1€ korotus
- Kaikki eläinluvut 89€ (aiemmin 88 tai 176 riippuen luvasta)

3. Luonnonmukainen tuotanto

3.1. Ilmoituksen vastaanotto ja käsittely. Toiminnan aloittaminen ja toiminnan muutokset.

3.1.1 Postitse tai sähköpostitse saapuva 44,00

3.1.2 Sähköisen palvelun kautta saapuva 22,00

3.1.3. Toimijan rekisteröinti luonnonmukaisen tuotannon rekisteriin 111,00

3.2. Valvonta

3.2.1. Valvonnan perusmaksu ml. vähittäiskaupan valvonnan perusmaksu 300,00

3.2.2 Vähäriskisen toimijan valvonnan perusmaksu 160,00

3.2.3 Luonnonmukaisen tuotannon tarkastus tunnilta, ml. alihankintatyö ja virastossa suoritettu tai jatkettu valvonta 144,00

3.3 Poikkeusluvut; lupahakemuksen vastaanotto ja käsittely

3.3.1 Tavanomaisen lisäysaineiston käyttö

3.3.1.1. Postitse tai sähköpostitse saapuva hakemuksen käsittely, 1–5 erää 44,00

3.3.1.2. Sähköisen palvelun kautta saapuvan hakemuksen käsittely, 1–5 erää 22,00

3.3.1.3. Postitse tai sähköpostitse saapuva hakemuksen käsittely, yli 5 erää 89,00

3.3.1.4. Sähköisen palvelun kautta saapuvan hakemuksen käsittely, yli 5 erää 44,00

3.3.2 Pysyvä rinnakkaistuotanto kasvinviljelyssä 89,00

3.3.3 Pellon, keruualueen tai eläimen ulkoilueen siirtymävaiheen lyhennys, tunnilta 89,00

3.3.4 Eläintuotannon luvat 89,00

Luomervalvonta 2022

- Ylimääräisten tarkastusten velvoitemäärä noussut
- Ennalta ilmoittamattomien tarkastusten velvoitemäärä noussut 10%:een
- Ennalta ilmoittamatta tehdään sekä ylimääräisiä että vuositarkastuksia
- Näytteenottovelvoite kasvustoista ja sadoista
- Kaikki tarkastukset lähitarkastuksina (Ei enää koronapoikkeusta/etätarkastuksia)

Luomervalvonta 2022

- Painopiste 2022: Kirjaamisvaatimusten toteuttaminen
- Asiakirjaselvitys muuttuu luomusertifikaatiksi
- Neuvonnallinen ote uuteen luomuasetukseen
- Sähköinen vai paperinen asiointi – Valitse tarkastuksella tai ilmoita Elyyn
 - Paperisessa luomuasiakirjojen ja päätösten toimitus postitse toimijalle
 - Sähköisessä sähköpostiin -> paperisista skannaukset, päätöksiin sähköinen allekirjoitus

Luomuvalvonta 2022

- Tavanomaisen lisäysaineiston lupahakemukset ELYyn 1.5. mennessä Toukolla tai 9c-lomakkeella
- <https://touko.ruokavirasto.fi>
 - kirjautuminen suomi.fi –tunnistautumispalvelun kautta nettipankkitunnuksilla
- Kooste yleisten lupien voimassaoloajoista päivitetty 1.4. -> Tarkasta voitko käyttää varastossa olevaa ylivuotista siementä yleisen luvan perusteella
- <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/luomumaatilat/luomukasvit/Luomun-tuotantopanokset/>

Uuden luomuasetuksen 1.1.2022 myötä tulleita muutoksia

- Kasvipuolen tuotantoehdot vielä julkaisematta
 - <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/luomun-lomakkeet-ja-ohjeet/>
- Luomusuunnitelmaan uusia osioita
 - Varotoimenpiteet
 - Jäljitys
 - Puhdistus – ja desinfiointiaineet
- Varastokirjanpitoon ja jäljitykseen liittyen huomio hävikkeihin! -> Taseet kuntoon

Uuden luomuasetuksen 1.1.2022 myötä tulleita muutoksia mm.

- Maanhoitoon ja viljelykiertoon muutoksia. Ote asetuksesta:

1.9.2 Maaperän hedelmällisyyttä ja biologista aktiivisuutta on pidettävä yllä ja parannettava

- a) nurmialoja ja monivuotisia nurmikasveja lukuun ottamatta, käyttämällä monivuotista viljelykiertoa sisältäen palkokasveja, joiden käyttö on pakollista viljelykierron pääkasvina tai peitekasvina, ja muuta viherlannoituskasvustoa;
- b) käyttämällä kasvihuoneiden tai monivuotisten viljelykasvien, paitsi nurmikasvien, tapauksessa lyhyen aikavälin viherlannoituskasvustoa ja palkokasveja sekä kasviston monimuotoisuutta; ja
- c) kaikissa tapauksissa levittämällä luonnonmukaisesta tuotannosta peräisin olevaa karjanlantaa tai orgaanista ainesta, molemmat mieluiten kompostoitua.

- Lannoitteet ja kasvinsuojeluaineet: mm. kuonakalkkien käyttö ei enää sallittua
- Lisäysaineiston tuotantoa ja käyttöä koskevia vaatimuksia ja muutoksia. Mm. ilmoitusvelvollisuus yleisellä luvalla käytetyistä tuotantopanoksista ja määristä

Luomukeruualueiden liittäminen luomuvalvontaan

Kaksi tapaa liittää: Perusmalli tai Selvittäjämalli

- Perusmallissa metsänomistaja tai esimerkiksi luomumaatila liittää omistamansa metsät luomuvalvontaan
 - ilmoittautumislomake 1 + lisälomake 1c Luonnovaraisten kasvien keruualueet
 - omistaja maksaa valvontamaksut
- Selvittäjämallissa metsänomistaja sitoutuu ehtoihin ja tarjoaa metsänsä liittämistä valvontaan
 - selvittäjälle suoraan tai Metsäkeskuksen [Metsään.fi](https://www.metsa.fi/)-palvelussa
 - selvittäjä liittyy valvontaan ja maksaa valvontamaksut
- <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elintarvikeala/luomutuotteet/luomukeruuotteet-luomukeruualueilta/>

Keruualueiden valvonta

- Vuosi-ilmoitus ennen keruutoiminnan aloittamista tai viimeistään 15.6. Palautettava vaikkei keräisikään mitään!
- Vuosisuunnitelmalla ilmoitus myös alueista, joita käsitelty luomussa kielletyillä aineilla
- Aiemmin asetuksessa puhuttu syötävistä kasveista ja niiden osista, nykyään puhutaan luonnonvaraisesti kasvavista. Mitä kaikkea nykyään voi kerätä?

KIITOS!